

A FILATELIE

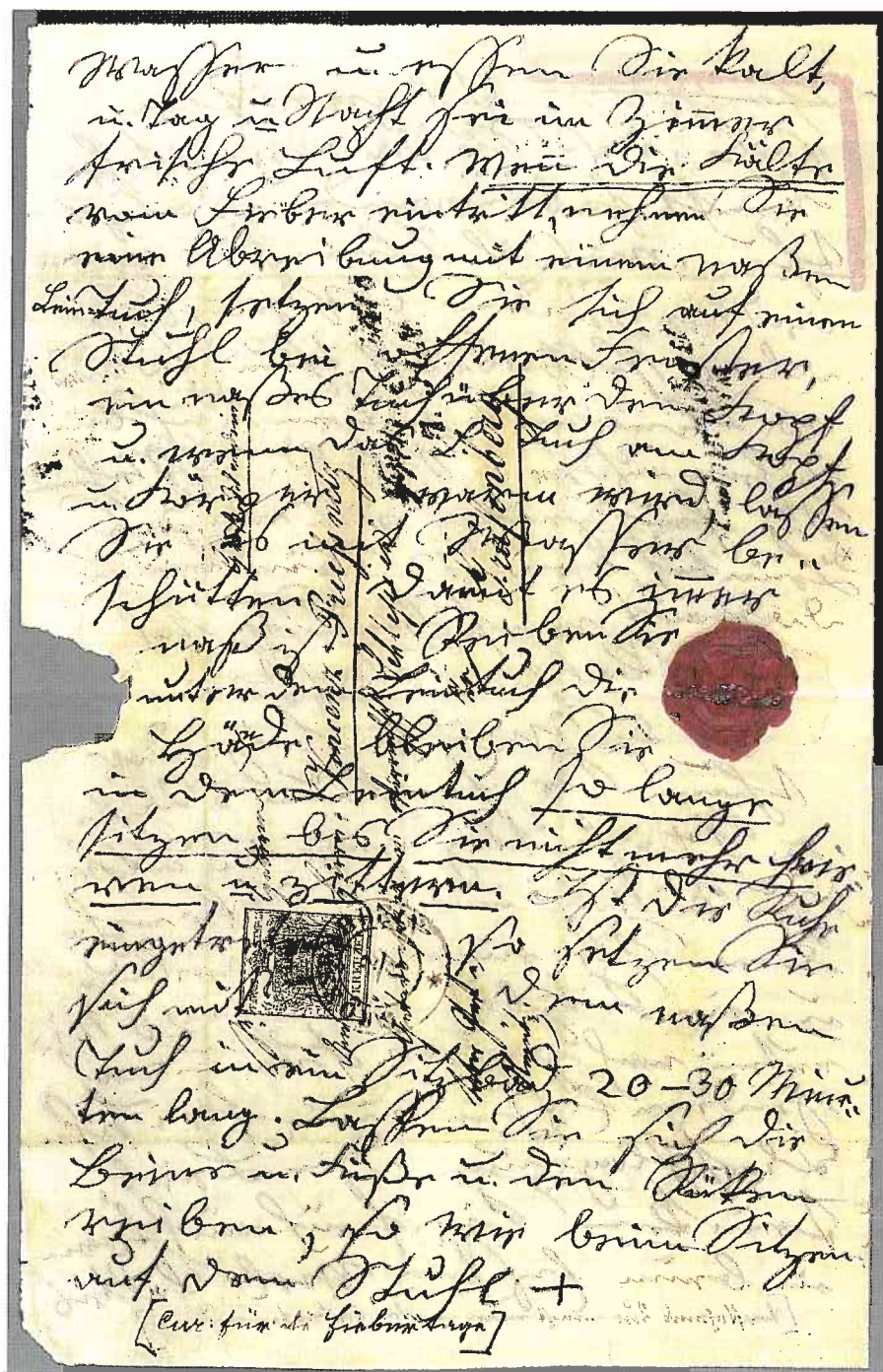
Tomuto slavnému léčiteli se v jeho jubilejním roce dostalo mnoha poklon. Vedle odborné chvály a vzpomínek to bylo uvedení TV životopisného filmu a Česká pošta vzpomněla tuto osobnost mezinárodního významu příležitostnou známkou. Z poštovně historického hlediska by bylo jistě velmi zajímavé vědět, zda se zachoval Priessnitzův archiv - pokud jej vůbec vedl - protože by prozradil celou šíři jeho styků s domácími a zahraničními pacienty, a především však mnohé z jeho léčitelských praktik.

Poštovně historický dokument, který v této souvislosti předkládám, je zajímavý z několika hledisek. Byl objeven teprve nedávno a jeho obsah, resp. jeho forma, je při nejmenším nestandardní.

První červen 1850 je pro austrofilatelii významným dnem, protože právě tehdy byla oficiálně vydána a v poštovním styku poprvé použita první rakouská poštovní známka. To vše podle vzoru Velké Británie, která tuto poštovní revoluci provedla již o deset let dříve. Tím památným dnem byla v r. 1850 sobota, a právě tehdy usedl ve Velkém Varaždínu v Uhersku rytíř Rothenthal, aby vypsál Vincenzu Priessnitzovi svoje trápení se zdravím, které si zřejmě už dříve v Jeseníku léčil. Vrátily se mu horečky a domácí lékař či léčitel mu nařídil pít méně vody a více vína.

Z hlediska sběratelského je možno konstatovat, že dopis byl poštovně odbaven varaždínskou poštou v neděli dne 2. června a do Jeseníku došel přes Olomouc v pátek dne 7. června, že 9 kr známka je vzorně střižená a čistě orazítkovaná s pečlivostí, se kterou se na poštách zacházelo s touto novinkou v prvních dnech jejího užití, a dále, že výše poštovného odpovídá tarifu nad 20 poštovních milí. Rukopis adresy je vypsán a úhledný, obálka čistá, pečť odesílatele opatřená korunkou s monogramem a je neporušená.

To vše ovšem jen do doby, než se krásný dopis dostal do rukou Priessnitzovi, který jej vyřídil po svém a vlastnoručně. Začíná tak další kapitola zajímavosti tohoto dokumentu, která promlouvá o bohémském a nekonvenčním stylu velkého Priessnitze. S rytířem byli zřejmě dobrými přáteli, takže odpověď byla poctivě důkladná. Priessnitz k ní použil asi 70% plochy obdrženého dopisu, popsal vše, s výjimkou textu odesílatele, a nevyhnul se pochopitelně ani adresní straně dopisu, ani poštovní známce, kterou asi viděl poprvé v životě a očividně ho nijak nezaujala. Rukopis receptu, ve kterém

dominují i známé prostěradlové zábaly s přesnou dobou aplikace, pak ještě zkontroloval Priessnitzův příbuzný Hauptmann J. Ripper, který text doplnil a upřesnil v zájmu srozumitelnosti.

Takto popsany a „vyřízený“ dopis rytíře Rothenthala mu byl s největší pravděpodobností Priessnitzem vrácen v jiné, pravděpodobně skládané obálce. Nasvědčuje tomu osobní razítko J. Rippera, který byl takto asi zvyklý vyřizovat Priessnitzovu korespondenci častěji. Jinými slovy, jeho razítko by se asi neobjevilo na pouhém konceptu odpovědi.

Lze se tedy domnívat, že dopis, představující asi nejzajímavější poštovně historickou památku na Vincenze Priessnitze, pochází z varaždínského archivu rytíře Rothenthala. Naturelu loňského jubilanta pak zřejmě neodpovídalo, že by si kdy vlastní poštovní archiv vedl.

Milan Bokvaj, člen vedení komise znalců SČF